

Minister Finansów

Warszawa, 11 maja 2023 roku

Sprawa: Interpelacja w sprawie realizowania obowiązku poboru podatków przez sołtysów
Znak sprawy: DSP13.054.18.2023
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na interpelację nr 40736 w sprawie realizowania obowiązku poboru podatków przez sołtysów, złożoną przez Posłanki i Posła, Panie: Paulinę Matysiak, Magdalenę Biejał, Darię Gosek-Popiołek i Marcelinę Zawiszę oraz Pana Macieja Koniecznego, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z przepisami ustaw regulujących podatki i opłaty lokalne¹ rady gmin mogą zarządzić ich pobór w drodze inkasa. Na inkasentów podatku od nieruchomości, rolnego oraz leśnego powoływani są często sołtysi poszczególnych sołectw.

Zarządzenie poboru podatku w drodze inkasa nie ogranicza prawa podatnika do pozostałych ustawowo określonych form płatności podatków, o których mowa w art. 60 §1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa² (zwanej dalej „o.p.”), wskazującym inne formy wpłat gotówkowych, a także możliwość zapłaty podatku w formie bezgotówkowej. Wybór dogodnej formy płatności należy do podatnika.

Z uwagi na rosnącą liczbę osób korzystających z bankowości elektronicznej z możliwości uiszczenia podatku u sołtysa, będącego inkasentem, korzystają najczęściej osoby mające utrudniony dostęp do urzędu lub placówek, w których można dokonać wpłaty gotówkowej na rzecz organu podatkowego lub nieposiadające możliwości dokonania płatności bezgotówkowej.

¹ Art. 6 ust. 12 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333), oraz art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2022 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888).

² Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.

Zgodnie z art. 9 ustawy o.p. inkasent jest obowiązany do pobrania od podatnika podatku i wpłaty go we właściwym terminie organowi podatkowemu. Za ww. czynności inkasent otrzymuje wynagrodzenie.

Inkasent jest zobowiązany wpłacić pobrany od podatników podatek w dniu następującym po ostatnim dniu, w którym, zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić lub w terminie późniejszym, o ile został taki wyznaczony przez organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego (art. 47 § 4a o.p.).

Art. 60 § 1 o.p. określający terminy zapłaty podatku przez podatników wskazuje dwie możliwe formy tej zapłaty: gotówkową i bezgotówkową. Art. 60 § 2 stanowi, że przepis § 1 stosuje się do wpłat dokonywanych przez inkasentów. Oznacza to, że obowiązek inkasenta polegający na wpłaceniu podatku we właściwym terminie organowi podatkowemu może być zrealizowany zarówno w formie gotówkowej (np. poprzez wpłatę w kasie urzędu lub na poczcie), jak i bezgotówkowo (przelewem).

Jeśli chodzi o sposób poboru podatku przez inkasenta należy zauważyć, że art. 60 §1 pkt 1 o.p. odnosi się tylko do sytuacji poboru podatku w formie gotówkowej, stanowiąc, że terminem dokonania zapłaty podatku przy zapłacie gotówką jest dzień jego pobrania przez inkasenta. W art. 60 §1 pkt 2 brak jest natomiast uregulowania uwzględniającego zapłatę zobowiązania przez podatnika na rzecz inkasenta w obrocie bezgotówkowym. Zatem wpłata podatku przez podatnika na rzecz inkasenta może nastąpić tylko w formie gotówkowej.

Wyjątkiem może być sytuacja, gdy w przypadku podjęcia przez radę gminy uchwały dopuszczającej, zapłatę podatków stanowiących dochód budżetu gminy za pomocą innego instrumentu płatniczego (art. 61a § 1 o.p.), sołtys może zostać wyposażony przez organ podatkowy w terminal płatniczy, aby za jego pomocą pobierać podatki. W takim przypadku jednak konto podatnika zostanie obciążone na rzecz organu podatkowego, a nie inkasenta.

Podsumowując, przepisy o.p. przewidują możliwość dokonywania wpłaty przez inkasenta, na rachunek organu podatkowego, pobranego podatku w formie bezgotówkowej, jednocześnie jednak nie przewidują takiej formy w przypadku poboru podatku przez inkasenta.

Działanie sołtysa, będącego inkasentem polegające na wpłaceniu pobranego podatku na własne konto, po to by następnie wykonać zbiorczy przelew na rachunek organu podatkowego jest zbędne. Podkreślić należy, że przepisy o.p. określają ostateczny termin, do którego inkasent jest zobowiązany wpłacić pobrany podatek (art. 47 § 4a o.p.). Przepisy nie wykluczają jednak możliwości wcześniejszego sukcesywnego dokonywania wpłat na rachunek organu podatkowego pobranych podatków w miarę ich otrzymywania od podatników (co jest praktykowane). Dokonywanie częściowych wpłat skutecznie zapobiega sytuacji gromadzenia przez sołtysa znacznej ilości gotówki.

Przepisy ustaw regulujących podatki lokalne stanowią, że w przypadku podatku od nieruchomości rolnej i leśnej oraz opłat lokalnych³ rady gmin mogą w drodze uchwały: zarządzić pobór inkasa, określić inkasentów oraz wysokość

³ Tj. opłaty targowej, miejscowej, uzdrowskiej, od posiadania psów oraz reklamowej.

wynagrodzenia za inkaso. Poza tymi elementami rada gminy nie jest upoważniona do stanowienia w drodze uchwały dodatkowych uregulowań w zakresie inkasa, takich jak np. sposób rozliczania się inkasentów z pobranych należności.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Artur Soboń
Sekretarz Stanu